

**Protocol Hoofdluisbestrijding op de Zonnebloem.
Januari 2012.**

	Blz.
1. Inleiding	1
2. Algemene informatie over luizen en neten.	1
2.1 Wat zijn luizen en neten.	1
2.2 Besmetting	2
2.3 Verspreiding	2
3. Bestrijding	3
Bijlagen:	
1. Brief: luis 1	4
2. Brief: luis 2	5
3. Brief: luis 3	6
4. Informatie over behandeling	7
Folder:Luis in je haar, kammen maar.	
5. Jammer er is hoofdluis gevonden.	9
6. Hoera, we zijn luisvrij.	10

1 .Inleiding

Hoofdluis is een hardnekkig verschijnsel dat op veel scholen voorkomt. Effectieve bestrijding is alleen mogelijk wanneer het probleem gezamenlijk wordt aangepakt. Indien er geen zorgvuldige behandeling plaatsvindt, blijft de kans op herbesmetting groot en worden kinderen, ouders en scholen onnodig belast.

Bij de bestrijding van hoofdluis zijn verschillende partijen betrokken. De school is verantwoordelijk voor controle op school en voor het snel informeren en betrekken van ouders bij de bestrijding van hoofdluis. De school stelt hoofdluisouders aan, maar blijft verantwoordelijk voor de stappen die de school dient te ondernemen indien hoofdluis zich voordoet.

Het aanstellen van hoofdluisouders is een effectieve manier bij de bestrijding van hoofdluis en de controle gebeurt regelmatig.

Het melden van het hebben van hoofdluis door ouders aan de school en andere contacten is belangrijk.

Begin 2011 is het advies van het RIVM gewijzigd. Omdat uit onderzoek niet blijkt dat het nemen van de aanvullende maatregelen (wassen van jassen, knuffels, beddengoed etc. op 60°) bijdraagt aan het voorkomen van de verspreiding hoofdluis, is dit advies ingetrokken. Het enige advies bij hoofdluis is nu: 2 weken lang dagelijks kammen, eventueel in combinatie met een antihooftluismiddel

2. Algemene informatie over luizen en neten.

2.1. Wat zijn luizen en neten?

Hoofdluizen zijn kleine insecten. Ze variëren in kleur en ook in grootte.

Volwassen luizen zijn grauw van kleur en ongeveer drie millimeter groot, jonge luizen zijn kleiner en lichter van kleur.

Hoofdluizen komen alleen bij de mens voor. Ze hechten zich met zes klempoten aan de hoofdharen, vaak dicht bij de haarinplant. Bij het haarwassen spoelen ze niet weg. De luizen kunnen met een snelheid van dertig centimeter per minuut door het haar kruipen. De hoofdluis leeft van menselijk bloed. Tijdens het opzuigen van bloed kan het speeksel jeuk veroorzaken, vaak pas na één tot twee weken. Sommige mensen krijgen echter nauwelijks jeuk. Jeuk kan leiden tot openkrabben van de hoofdhuid, waardoor deze door bacteriën geïnfecteerd kan raken. Dit gebeurt echter zelden. Hoofdluizen zijn op zich onschadelijk. Ze brengen geen ziekten over.

Neten zijn de eitjes van luizen. Volwassen hoofdluizen leven ongeveer 48 dagen. De vrouwtjes leggen 's nachts vier tot acht neten. Zij plakt deze met een niet in water oplosbare kitstof vast aan een haar, net bij de haarinplant. Dat doet ze meestal op een donkere, warme plek, bijvoorbeeld in de nek, achter de oren en onder de pony. Zonder een mensenhoofd zijn luizen na ongeveer 48 uur dood, de meeste neten binnen een week. De neten zijn kleiner dan één millimeter. Ze zijn licht van kleur en lijken op roosschilders, maar zitten echter muurvast aan de haren. Na zeven tot tien dagen komen de neten uit, waarbij een lege netenhuls aan het haar achterblijft. Jonge luizen ontwikkelen zich in ongeveer 17 dagen tot volwassen luizen, die weer eitjes gaan leggen. Zo kan in korte tijd het aantal hoofdluizen sterk toenemen. Met het blote oog is aan een net niet te zien of die leeft of een dode huls is. Levensvatbare neten zijn neten die niet verder dan 1 cm van de hoofdhuid zitten. Neten die verder dan 1 cm van de hoofdhuid afliggen, zijn leeg of dood. Een kind met alleen maar lege neten is niet meer besmet en hoeft niet te worden behandeld met een antihoofdluismiddel. Het kammen blijft raadzaam. Van neten die dichterbij de hoofdhuid liggen, is het niet met zekerheid te zeggen of ze leeg of dood zijn. Bij twijfel is het advies: kammen.

2.2 Besmetting

Hoofdluizen zijn 'overlopers', geen 'overspringers'. Besmetting vindt plaats door direct haarhaarcontact bijvoorbeeld bij spelende kinderen. Daarnaast is besmetting ook indirect mogelijk via het gemeenschappelijk gebruik van kammen, mutsen, dassen, knuffels, verkleedkleden, caps, en bromfietshelmen en ook wanneer meer mensen gebruik maken van hetzelfde meubilair, zoals bank, bed, auto- of busstoel. Bij overvolle kapstokken kunnen luizen van kraag naar kraag overlopen.

2.3 Verspreiding

Hoofdluis is van alle tijden. Hoofdluis was al bekend bij de Grieken en de Romeinen. Ook in oorspronkelijke bijbelteksten wordt hoofdluis vermeld (derde bijbelse plaag). Hoofdluis komt met name voor bij kinderen van drie tot twaalf jaar. Zij hebben door spelen het meeste hoofdcontact en mogelijk is hun dunnere kinderhuid aantrekkelijker voor hoofdluizen. Toch komt het ook bij adolescenten en volwassenen voor. Er is geen sprake van seizoensinvloed. Ook blijkt in Nederland hoofdluis-besmetting niet af te hangen van inkomen of opleiding en het hangt zeker niet af van hygiëne.

3. Bestrijding

Om de hoofdluis binnen de school te bestrijden hebben we op de Zonnebloem het volgende stappenplan:

- Er wordt hoofdluis geconstateerd (constatering door de leerkracht of de Luizenouders)
- De luizenbrief wordt aan alle kinderen van de groep dezelfde dag meegegeven evenals de folder: **Luis in je haar, kammen maar.**
- de leerkracht licht dezelfde dag de ouders in van de kinderen die luizen hebben (telefonisch of per mail)
- Luizenouders wordt na een week gevraagd de groep weer te controleren
- wordt er geconstateerd dat er nog luizen zijn, dan belt of mailt de leerkracht weer de ouders van de kinderen die nog luizen hebben.
- na een week is de volgende controle.
- worden er dan nog luizen geconstateerd, dan belt de directie de ouders met het verzoek hun kind op te halen en te behandelen.
Bij niet goed behandelen kan het kind niet worden toegelaten tot de school.

De leerkrachten zorgen voor het werven van luizenouders.

Bijlage 1

Brief: luis 1

Geachte ouders/verzorgers.

Er is in de klas van uw kind hoofdluis geconstateerd.

Onze school voert een luizenbeleid. Dit betekent dat wij van leerlingen, ouders en leerkrachten eensgezindheid en oplettendheid verwachten.

Wilt u het hoofd van uw kind(eren) zo spoedig mogelijk nakijken.

Mocht u nog vragen hebben over de behandeling dan helpt de leerkracht of de directie u graag. Hierbij treft u een folder over behandeling van hoofdluis.

De luizenouders zullen de klas over een week weer controleren.

Met vriendelijke groet

Het schoolteam

Ter voorkoming van hoofdluis geldt het volgende

- elke dag het haar goed kammen (neten laten los als het haar voor het kammen nat wordt gemaakt met azijn)
  - Tenminste 1x per week het haar goed wassen
  - Voor alle zekerheid na het wassen goed kijken of er hoofdluis en/of neten in het haar zitten
  - 1x per week het haar kammen met de netenkam (Nisskakam)
- Alleen het kammen met de netenkam geeft u uitsluiting of er neten of eitjes zijn.

Bijlage 2

Aan de ouders/verzorgers van.....

Geachte ouders/verzorgers.

Bij de 2^e controle van uw kind is hoofdluis geconstateerd.

Wellicht bent u al met de behandeling begonnen. Wij verzoeken u in het belang van uw kind en de andere kinderen, de behandeling voort te zetten.

We raden u aan uw kind dagelijks te kammen met de netenkam (nisskakam) met water en azijn (zie de folder die reeds in uw bezit is)

De luizenouders controleren volgende week weer.

Met vriendelijke groet

Het schoolteam

Bijlage 3

Brief: Luis 3

Aan de ouders/verzorgers van.....

Geachte ouders/verzorgers.

Met veel inspanning is het de meeste ouders gelukt om de hoofdluis de baas te worden en het hoofdhaar van hun kinderen luizen-en netenvrij te krijgen.

Dit geldt helaas niet voor uw kind.

Wij adviseren u daarom met klem uw kind te behandelen, vooral dagelijks kammen met de Nisskakam, zoals beschreven in de instructiefolder. Informeer bij de drogist naar andere middelen die een goed effect zullen hebben. Is uw kind niet luisvrij dan kan het helaas niet op school komen.

**Stel elkaar als ouders niet teleur en stel elkaars geduld niet op de proef.
Eén kind kan namelijk de hele school weer besmetten.**

Met vriendelijke groet
Het schoolteam

Bijlage 4

Informatie over de behandeling.

"Luis in je haar? Kammen maar!"

Hoe krijg je hoofdluis?

Hoofdluis heeft niets te maken met wel of niet schoon zijn. Het kan iedereen overkomen. Luizen lopen via het haar over van hoofd naar hoofd. De hoofdluis zoekt graag een warm plekje op: achter de oren, in de nek of onder een pony bijvoorbeeld. Kinderen lopen de meeste kans hoofdluis te krijgen, omdat ze bij het spelen vaak letterlijk de hoofden bij elkaar steken.

Hoe herken je hoofdluis?

Hoofdluis veroorzaakt meestal jeuk, maar niet altijd. Het is aan te raden uw kind regelmatig op hoofdluis te (laten) controleren. Als u het haar met een fijntandige kam doorkamt boven een vel wit papier, kunt u zien of er luizen uit vallen. Het zijn grijsblauwe of, nadat ze bloed opgezogen hebben, roodbruine beestjes van een paar millimeter groot. Hun eitjes, neten, zijn witte stipjes die op roos lijken. Alleen zit roos los terwijl neten juist aan het haar vastkleven.

Behandeling

Als u hoofdluis ontdekt, is het belangrijk om meteen te beginnen met een grondige aanpak. Want zolang er luizen of nog niet uitgekomen neten op het hoofd zitten, blijft hoofdluis besmettelijk. De behandeling bestaat bestrijden én herbesmetting voorkomen.

Bestrijding: kam gedurende 14 dagen het haar elke dag met een fijntandige kam. Dit uitkammen is het belangrijkste. Volg de volgende stappen:

- Maak het haar door en door nat. Verdeel crèmespoeling door het haar.
- Bescherm de ogen met een washandje en kam eerst met een gewone kam de klitten weg.
- Pak dan de fijntandige kam en kam al het hoofdhaar, pluk voor pluk, vanaf de haarwortel. Begin bij het ene oor en pak na elke kambeweging een pluk in de richting van het ander oor. Vastgeplakte neten kunt u eventueel losweken door te deppen met azijn.
- Veeg tijdens de kambeurt de kam regelmatig af aan een papieren servet of zakdoek.
- Spoel de crèmespoeling uit.
- Na gebruik de kam reinigen met water en zeep en de luizen en neten verwijderen.

Combineer het kammen eventueel met een antihooftluismiddel en herhaal de gecombineerde behandeling na 7 dagen.

Bij het kammen kunt u dan fijntandige kam gebruiken.

Antihooftluismiddelen

Er bestaan shampoos, crèmes, lotions en sprays tegen hooftluis. In geregistreerde antihooftluis middelen zit dimeticon, malathion of permethrine als werkzame stof. De hooftluis is echter steeds vaker resistent voor bepaalde antihooftluismiddelen. Als u na de behandeling nog steeds hooftluis aantreft, kies dan voor de tweede behandeling een product met een andere werkzame stof.

Overigens moet u tijdens de behandeling met antihooftluismiddelen gedurende twee weken het haar dagelijks doorkammen met een fijntandige kam, in combinatie met crèmespoeling.

Let op! Malathion is brandbaar. Vermijd open vuur tijdens de behandeling met een middel waar malathion in zit en föhn het haar niet. Verder tast chloor de werking van malathion aan, dus zwemmen in chloorhoudend water op de dag van behandeling wordt afgeraden. Zwangeren, vrouwen die borstvoeding geven en kinderen jonger dan zes maanden wordt afgeraden om antihooftluis middelen te gebruiken. Gebruik geen antihooftluismiddelen als u niet zeker weet of uw kind luis heeft. Een antihooftluismiddel kan besmetting met hooftluis niet voorkomen.

Hooftluis heb je niet alleen

Hooftluis is enorm besmettelijk. Als uw kind hooftluis heeft, meld dat dan op school, bij de kinderopvang, op clubjes, bij vriend(innet)jes, oppassen, opa's en oma's. Zij kunnen dan ook controleren. Bovendien moet u alle gezinsleden controleren. Vindt u bij hen geen luizen, herhaal de controle dan eens per week. Vergeet overigens ook uzelf niet. Heeft u nog vragen?

Heeft u vragen of wilt u advies, dan kunt u bellen met de GGD Den Haag, Documentatiecentrum GB, Thorbeckelaan360. Tel: 2564 BZ Den Haag (tel 070-3537187)

Deze informatie is tot stand gekomen in samenwerking met het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu)

Bijlage 5

Jammer!
Er is hoofdluis gevonden
Kam uw kind iedere dag
om een eventuele
besmetting te ontdekken en te stoppen
De ketting is zo sterk als de zwakste
schakel

Hoera!!

Geen hoofdluis gevonden!

Blijf thuis wel iedere week controleren
door te kammen.

Een besmetting kan ieder moment
plaatsvinden